

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПРОГРАМА

вступного **фахового** випробування для здобуття
освітнього ступеня «**Бакалавр**» за спеціальністю

292 «Міжнародні економічні відносини»

на основі ОКР «Молодший спеціаліст», ОПС «Фаховий молодший
бакалавр», ОС «Молодший бакалавр»

Розглянуто і схвалено

Вченою радою ЛНАУ

Протокол № 6 від 23 березня 2021 р.

Дубляни 2021

Програма вступного фахового випробування для осіб, які на основі ОКР «Молодший спеціаліст», ОПС «Фаховий молодший бакалавр», ОС «Молодший бакалавр» вступають для здобуття ОС «Бакалавр», базуються на знаннях, отриманих при вивченні наступних дисциплін:

МІЖНАРОДНА ЕКОНОМІКА

Міжнародна економічна система. Поняття та структура міжнародної економічної системи. Міжнародний поділ праці. Динаміка і структура міжнародного поділу праці. Форми міжнародних економічних відносин. Поняття середовища міжнародної економіки, його структуризація й особливості. Міжнародна кооперація праці та інтернаціоналізація виробництва. Суть, структурні рівні економічної глобалізації. Економічні складові глобалізації. Роль міжнародного поділу праці у формуванні міжнародної економіки. Показники розвитку міжнародного поділу праці. Спеціалізація і кооперація виробництва. Класифікація країн світу за різними критеріями. Характеристика основних груп країн, що входять до світового господарства. Показники економічного потенціалу та рівня розвитку країн. Показники відкритості національної економіки. Україна у системі міжнародних економічних відносин.

Міжнародна торгівля. Міжнародна торгівля як головна складова міжнародної економіки. Регіональна структура світової торгівлі. Еволюція теорій міжнародної торгівлі. Альтернативні концепції міжнародної торгівлі. Теорія технологічного розриву. Теорія внутрішньогалузевої торгівлі. Теорія життєвого циклу товару. Теорія конкурентних переваг М. Портера. Вартісна основа міжнародної торгівлі. Цінові пропозиції міжнародного обміну. Товарна та географічна структура міжнародної торгівлі. Основні форми й методи торгівлі товарами. Посередництво в міжнародній торгівлі. Особливості міжнародної торгівлі послугами. Види послуг, що надаються на міжнародному ринку. Зовнішня торгівля України. Поняття і класифікація міжнародної інфраструктури. Міжнародна торгівля послугами. Класифікація послуг у світовій торгівлі. Складові зовнішньоторговельної політики держави.

Міжнародна міграція робочої сили. Суть, причини та види міжнародної міграції населення. Основні етапи міжнародної міграції трудових ресурсів. Вплив глобалізації на розвиток світового ринку праці. Класифікація форм міжнародної трудової міграції. Основні етапи міжнародної міграції робочої сили. Наслідки переміщення трудових ресурсів. Соціально-економічні наслідки міжнародної міграції робочої сили. Трудова міграція з України. Напрями й форми інтеграції України до світового ринку праці. Шляхи вдосконалення трудового потенціалу України.

Міжнародні інвестиції. Суть, причини та чинники міжнародного руху капіталу. Форми міжнародного руху капіталу: інвестиції, кредит, допомога. Поняття прямих іноземних інвестицій. Характеристика ринку міжнародних інвестицій. Види компаній з участю іноземного капіталу. Сучасний стан і динаміка ринку інвестицій. Формування міжнародного виробництва та транснаціоналізація світової економіки. Стан та проблеми іноземного інвестування в Україні. Проблеми та перспективи інтеграції національного ринку

України до світового ринку капіталів. Регулювання міжнародного інвестування.

Міжнародні валютно-фінансові відносини. Валюта і валютний курс. Основні види валюти. Етапи розвитку світової валютної системи. Роль долара як світової валюти. Міжнародний валютний ринок та валютні операції. Становлення Європейської валютної системи. Міжнародні валютно-фінансові організації. Принципи та форми валютної політики держав з відкритою економікою. Міжнародна фінансова система. Валютно-фінансова система країн ЄС.

Міжнародний кредит. Міжнародний кредит і його роль у міжнародних економічних відносинах. Форми й види міжнародного кредиту. Сучасні форми міжнародного кредитування. Світовий фінансовий ринок. Основні функції світового фінансового ринку. Операції на міжнародному фінансовому ринку. Міжнародний ринок цінних паперів. Похідні фінансові інструменти. Міжнародні валютно-фінансові організації. Діяльність Міжнародного валютного фонду. Основні цілі Групи Світового банку. Світова криза заборгованості. Зовнішня заборгованість України.

Міжнародна передача технологій. Сутність і форми міжнародного технологічного обміну. Особливості міжнародного технологічного обміну в сучасних умовах. Міжнародна торгівля ліцензіями. Об'єкти ліцензій. Види ліцензій. Умови ліцензійних угод. Форми ліцензійних винагород. Особливості міжнародного ринку інжинірингових послуг. Міжнародне регулювання ринку технологій. Європейська патентна організація. Світова організація інтелектуальної власності. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності. Особливості міжнародного технологічного обміну в Україні.

Міжнародна економічна інтеграція. Суть і форми міжнародної економічної інтеграції. Передумови регіональної економічної інтеграції. Форми регіональних економічних утворень. Зони преференційної та вільної торгівлі. Митний союз, спільний ринок, економічний і валютний союзи. Особливості сучасних міжнародних інтеграційних процесів. Основні регіональні інтеграційні утворення. Європейський Союз, Європейська асоціація вільної торгівлі, Північноамериканська зона вільної торгівлі, Асоціація країн Південно-Східної Азії (АСЕАН).

Глобалізація й економічний розвиток. Глобалізація як закономірність розвитку світової економіки. Основні етапи економічної глобалізації. Сутність глобалізації. Причини й основні ознаки глобалізації. Суперечливість глобалізаційного процесу. Фінансова глобалізація. Світові фінансові кризи. Глобальні проблеми та шляхи їх вирішення. Демографічний вибух і пов'язані з ним проблеми. Проблеми розвитку людини. Проблема нерівномірності розвитку країн світу. Міжнародне регулювання глобальних проблем. Роль ООН у врегулюванні важливих проблем людства.

Міжнародна економічна політика України. Стан, проблеми та перспективи розвитку української економіки. Зміст і загальна характеристика економічної політики держави. Нова модель економічного розвитку України. Специфіка процесів інтернаціоналізації на сучасному етапі розвитку

України. Оцінка міжнародної конкурентоспроможності України та шляхи її підвищення.

ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

Вступ до економічної теорії. Суспільне виробництво та його основні фактори. Крива виробничих можливостей. Поняття альтернативних витрат. Інституційна структура економіки. Економічні системи та їх класифікація. Порівняльний аналіз економічних систем у теоріях індустріально-економічного розвитку.

Основи функціонування ринкової економіки. Виробничі можливості й потреби суспільства. Виробництво та його основні фактори. Обмеженість ресурсів. Товарна форма організації суспільного виробництва. Суть і функції грошей. Грошовий обіг і його закони. Інфляція, її суть і причини. Конкуренція, її сутність і основні функції в ринковій економіці.

Мікроекономіка. Підприємницька діяльність, її сутність і різноманітність організаційних форм. Витрати виробництва, дохід і прибуток підприємства. Управління фірмою. Менеджмент і його основні функції. Маркетингова діяльність фірми: сутність, види, мета. Механізм ціноутворення на підприємстві. Ринок праці. Сутність відносин найму робочої сили. Заробітна плата як регулятор ринку праці. Ринок капіталу. Інвестиційні блага, інвестиційні кошти й інвестування. Дисконтування. Ринок кредитних ресурсів. Ставка процента.

Макроекономіка. Предмет і основні проблеми макроекономіки. Національне багатство: сутність, структура та джерела збільшення. Економічна рівновага: сутність, види та передумови. Створення національної інноваційної системи України. Рівновага на грошовому ринку. Поняття кредитно-банківської системи. Страхування: сутність і функції.

ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

Ринок і продукція. Програма діяльності підприємства та підходи до її розробки. Сутнісна характеристика продукції, її класифікація та вимірники. Натуральні та вартісні показники виробничої програми та їх взаємозв'язок. Поняття та види виробничої потужності підприємства. Показники рівня використання виробничих потужностей. Ресурсне забезпечення виробничої програми діяльності підприємства.

Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці. Поняття персоналу, його склад і кваліфікаційні характеристики, поділ за професіями та кваліфікацією. Продуктивність праці, методи її розрахунку та чинники зростання. Планування чисельності промислово-виробничого персоналу. Оплата праці, її принципи, види, форми та системи. Оплата праці керівників, спеціалістів і службовців. Склад фонду оплати праці підприємства.

Капітал підприємства. Склад і структура основних виробничих фондів (ОВФ) підприємства. Групування основних фондів. Види вартості ОВФ. Зношення ОВФ і його види. Економічна сутність амортизації ОВФ і методи її нарахування. Система показників ефективності відтворення та викорис-

тання ОВФ. Сутність, склад і структура оборотних коштів підприємства. Джерела формування оборотних коштів. Показники оборотності оборотних коштів. Нормування витрат матеріальних ресурсів. Показники використання матеріальних ресурсів.

Витрати на виробництво та реалізацію продукції. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства. Поняття витрат підприємства та собівартості продукції. Класифікація витрат підприємства. Групування витрат за економічними елементами та статтями калькуляції. Види собівартості продукції та її структура. Оцінка рівня витрат підприємства та шляхи зниження собівартості його продукції. Поняття та види прибутку й доходу, формування чистого прибутку. Показники прибутковості підприємства та продукції.

ФІНАНСИ

Сутність і призначення фінансів. Сутність, призначення та роль фінансів. Функції фінансів. Фінансово-кредитний механізм. Фінансова наука. Моделі фінансових відносин у суспільстві.

Фінансова система та фінансові ресурси. Структура та будова фінансової системи. Сфери та ланки фінансових відносин. Будова національної фінансової системи. Фінансова політика. Економічна сутність фінансових ресурсів. Управління фінансами. Фінансовий контроль.

Фінансова політика. Завдання та принципи фінансової політики. Форми та методи реалізації фінансової політики. Фінансова безпека держави. Фінансова криза та її характеристика.

Система державних фінансів. Призначення й суть державних фінансів. Державні доходи й витрати. Міжбюджетні відносини. Місцеві фінанси.

Цільові фонди фінансових ресурсів і соціальні гарантії населення. Економічна суть централізованих фондів цільового призначення. Характеристика бюджетних фондів цільового призначення. Пенсійний фонд. Фонди соціального страхування.

Страхова справа. Економічна суть страхування. Галузі, форми й види страхування. Організація процесу страхування. Страхування в сфері АПК.

Державний кредит і державний борг. Економічна суть і роль державного кредиту. Структура державного боргу та механізм його формування. Види державних кредитів. Управління державним боргом. Національний борг і його вплив на фінансову ситуацію в державі.

Фінансовий ринок. Фінансові посередники. Ризик і ціна капіталу. Ринок капіталів. Ринок похідних фінансових інструментів. Види похідних фінансових інструментів. Грошовий ринок і ринок банківських позичок. Валютний ринок. Фондова біржа та біржові операції.

Міжнародні фінанси. Сутність і призначення міжнародних фінансів. Міжнародні фінансові організації і міжнародні фінансові інституції Міжнародний фінансовий ринок.

МАРКЕТИНГ

Маркетинг у системі управління підприємством. Маркетинг як основна функція бізнесу. Місце маркетингу в системі управління підприємством. Суть і роль маркетингу в сучасній економіці. Історія та концепції розвитку маркетингу. Основні види маркетингу. Внутрішні та зовнішні фактори маркетингу. Проблемні питання сучасного маркетингу

Маркетингові дослідження. Сутність маркетингових досліджень. Етапи процесу маркетингового дослідження. Структура та процес маркетингових досліджень. Основні сфери маркетингових досліджень. Маркетингові дослідження ринку. Маркетингова інформаційна система. Управління маркетинговими дослідженнями й оцінкою ринкових можливостей підприємства. Дослідження поведінки споживачів. Дослідження ринків. Аналіз ринкових можливостей і вибір цільових ринків підприємства. Маркетингові дослідження через Інтернет. Суть маркетингового середовища, його основні елементи. Суть та особливості бенчмаркінгу. Основні види бенчмаркетингу.

Дослідження та аналіз ринків. Поняття, економічний зміст та класифікація ринків. Структура ринку. Основні складові інфраструктури ринку. Ознаки та класифікація ринків. Механізм функціонування ринку. Кон'юнктура ринку, характерні риси та показники визначення. Попит і пропозиція: суть, значення, особливості. Основні концепції визначення попиту та методи його оцінки. Поняття комплексного дослідження ринку. Позичування товару на ринку. Прогнозні дослідження збуту. Сегментування і сегмент ринку. Основні принципи сегментації. Стратегії охоплення ринку. Позичування товару на ринку.

Маркетингова товарна політика. Суть маркетингової товарної політики. Класифікація товарів, його рівні. Товарні марки, бренди. Види упаковки, проблеми використання упаковки. Сутність сервісного обслуговування. Поняття ЖЦТ, основні етапи. Конкурентоспроможність продукції та її оцінка. Управління якістю продукції та послуг в системі маркетингу. Інновація в товарній політиці.

Маркетингова цінова політика. Управління ціноутворенням. Суть маркетингової цінової політики підприємства. Теорія ціноутворення. Алгоритми маркетингового розрахунку цін. Встановлення цін на товари. Управління цінами, ціноутворення, орієнтоване на маркетинг. Ініціювання зміни цін і реакція на цінові зміни.

Управління комплексом маркетингових комунікацій. Сутність маркетингової політики комунікацій. Комунікативні стратегії. Розробка й реалізація комплексу маркетингових комунікацій. Історія виникнення реклами. Роль реклами в стратегії маркетингу. Стимулювання збуту: сфери, форми, особливості. Організація пропаганди. Персональний продаж: особливості, переваги і недоліки. Заходи на стимулювання збуту. Планування заходів зі стимулювання збуту.

Маркетингова політика розподілу. Управління маркетинговими каналами розподілу товарів. Роль маркетингових каналів, створення каналів розподілу. Управління каналами розподілу. Вибір маркетингової політики і

каналів розподілу. Організація розподілу товарів. Система товарного розподілу. Конкуренція в каналах розподілу. Управління товарним рухом. Система оптової і роздрібної торгівлі. Організація й контроль маркетингової діяльності підприємства. Принципи та сутність контролю маркетингової діяльності. Система та процес контролю. Маркетингові організаційні структури управління. Аналіз маркетингової діяльності, її суть і мета. Ризики в маркетинговій діяльності підприємства.

Рекомендована література:

1. Балабанов К. В., Булатова О. В., Чентуков Ю. І. Міжнародна економіка : навчальне електронне видання. Маріуполь : МДУ, 2013. 552 с.
2. Білецька Л. В., Білецький О. В., Савич В. І. Економічна теорія. Політ-економія, мікроекономіка, макроекономіка. [Електронний ресурс] Київ : Центр навчальної літератури, 2011.
3. Гаркавенко С. С. Маркетинг : підручник. Київ : Лібра, 2010. 708 с.
4. Гірченко Т. Д., Дубовик О. В. Маркетинг : навч. посіб. К. : «Фірма «ІН-КОС», Центр навч. літ., 2017. 255 с.
5. Гронтковська Г. Е., Ряба О. І., Венцурик А. М., Красновська О. І. Міжнародна економіка : навч. посіб. За ред.. Г. Е. Гронтковської. Київ : «Центр учбової літератури», 2014. 384 с.
6. Костюк В. С., Андрущенко А. М., Борецько І. П. Економічна теорія. [Електронний ресурс] Київ : Центр навчальної літератури, 2011.
7. Лук'яненко Д. Г., Поручник А. М., Столярчук Я. М. Міжнародна економіка : підручник. Київ : КНЕУ, 2014. 762 с.
8. Міжнародна економіка : підручник для ВНЗ. за ред.. Ю. Г. Козака, Д. Г. Лук'яненка, Ю. В. Макогона; Міністерство освіти і науки України. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 559 с.
9. Міжнародна економіка: підручник. За ред. В. М. Тарасевича. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 224 с.
10. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. Одеса «ТОВ.ПЛУТОН», 2016. 352 с.
11. Павленко А. Ф., Решетнікова І. Л., Войчак А. В. Маркетинг : підручник. За ред.. д.е.н. А. Ф. Павленка. Київ : КНЕУ, 2008. 600 с.
12. Світова економіка : підручник. За ред.. А. П. Голікова, О. А. Довгаль. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2015. 268 с.

Оцінювання вступного фахового випробування для здобуття освітнього ступеня «Бакалавр» на базі ОКР «Молодший спеціаліст», ОПС «Фаховий молодший бакалавр», ОС «Молодший бакалавр» проводиться за 200-бальною шкалою (від 100 до 200 балів):

- питання 1-2 оцінюються максимально по 10 балів кожне;
- питання 3-4 оцінюються максимально по 20 балів кожне;
- питання 5 оцінюються максимально у 40 балів.

За повну та правильну відповідь на всі запитання абітурієнт може набрати максимально 200 балів (за 200-бальною шкалою).

При цьому до участі в конкурсному відборі допускаються особи, які отримали за результатами вступного фахового випробування не менше 130 балів.

Критерії оцінювання відповідей на питання фахового вступного випробування:

- відповідь у 90-100% від кількості балів оцінюється, якщо вступник у повному обсязі розкрив зміст питання; здатен формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями; правильно розв'язав завдання;

- відповідь у 70-80% від кількості балів оцінюється, якщо вступник достатньо повно розкрив зміст відповіді, але при викладанні деяких аспектів не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки; правильно розв'язав завдання, але допустив незначні неточності;

- відповідь у 50-60% від кількості балів оцінюється, якщо вступник в цілому розкрив основний зміст питання, але без обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки; завдання розв'язав не повністю;

- відповідь до 50% від кількості балів оцінюється, якщо вступник недостатньо розкрив зміст теоретичних питань і практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності; завдання розв'язав частково або неправильно.

Програму розглянуто на засіданні приймальної комісії ЛНАУ (протокол № 6 від 22.03.2021 р.)